

za vsako posamezno razvojno dobo nekaj karakterističnih (pesmi) spoznali pot, ki jo je hodila naša glasba, in ravno za to še zelo nepoznano glasbeno panogo pokazali dosti zanimanja. O lepoti sploh, zlasti o lepoti, ki je skrita v naši pesmi, je govoril gosp. Jože Krošl. Obžalovali smo, da je moral zadnje predavanje o repertoarju in o naši glasbeni literaturi odpovedati, ker je bil vsled svoje službe zadržan. Velik pomen se je polagal na petje in na vodstvo zbora, kjer morajo organisti pokazati vso svojo sposobnost in postaviti res celega moža. Poleg teoretičnih podatkov se jim je skušalo predvsem praktično pokazati, kako naj gredo na delo, da s svojim zborom ne podajo samo zunanje luščine, ampak da poiščejo jedro in zajamejo tisto notranjo vsebino, ki je v vsaki pesmi skrita. Vprašanje ljudske pesmi v naših cerkvah še vedno ni dovolj poudarjeno. Nobenega dvoma ni, da bo treba zopet oživiti naše stare navade in dati ljudskemu petju tisto mesto v cerkvi, ki mu gre. To zahtevo je vsestransko utemeljil gosp. župnik Franc Špindler (Št. Lovrenc na Dravskem polju). K debati, ki je sledila njegovemu referatu, so se tečajniki številno oglasili in prišli s predlogi, kako ljudsko petje zopet oživiti, da bo v korist petjaželnemu narodu in ne na škodo razvoju umetne cerkvene pesmi. Slednjic je tajnik Prosvetne Zveze v Mariboru, gosp. France Hrastelj, govoril o nalogah organistov z ozirom na naša prosvetna društva in o organizaciji Pevske Zveze za Štajersko. Ugotovitev, da zastopajo samo navzoči organisti nad 600 slovenskih pevk in pevcev, jim je nazorno pokazala moč in potrebo, pa tudi praktični pomen dobre pevske organizacije.

Razen predavanj je bila za udeležence tečaja dnevno ob pol 6. uri služba božja v semeniški kapeli, kjer je imel gosp. kanonik Franc Časl primerne nagovore in sv. mašo, med katero so tečajniki peli slovenske cerkvene pesmi. Poleg resnega dela je bilo tudi nekaj razvedrila: v sredo, 7. julija, se je vršil v semeniški obednici družabni večer, h kateremu so se polnoštevilno zbrali tečajniki in predavatelji.

Da se je ta tečaj omogočil, gre zahvala premil. gosp. škofu lavantinskemu, dr. Andreju Karlinu. Po njegovi naklonjenosti so dobili udeleženci tečaja prosto stanovanje v dijaškem semenišču in prav tam tudi dobro hrano po ne pretirani ceni; gosp. ravnatelj zavoda, Jože Mirt, jim je bil skrben hišni oče. Ravnateljstvo moškega učiteljsišča pa je brezplačno dalo na razpolago prostore za predavanja in glasbene instrumente.

Vsi udeleženci so pokazali vzgledno disciplino ter so vztrajno in pazljivo sledili referatom in se udeleževali praktičnih vaj. Odhajali so s soglasno željo, da se enaki tečaji še ponove.

Franc Kramar:

KAKO IN KJE SEM NABIRAL SLOVENSKE NARODNE PESMI.

(Dalje.)

VIII.

V mesecu avgustu leta 1913. sem najprvo prepisoval tiste pesmi, kar mi jih je še iz leta 1912. ostalo. Največ jih je bilo iz Krtine pri Dobu, katere mi je bila prejšnje leto zapela 70 letna teta Marija Kremžar. Obiskal sem potem spet znano Pavličevo družino v Domžalah, kjer so mi spet mati nekaj starih zapeli: Zanimivi ste bili dve: o cvetni nedelji (»Pršva je cvetna nedela, *K' je Jezus voslico jezdu« itd.) in o znani Homški gori (v Homcu), ki se začenja: »V goro držé poti trjé« itd. Te zadnje nima Štrekelj v svojih snopičih, in je popolnoma narodna. Tudi pri neki 87 letni ženici Mariji Gabrič v Domžalah sem nekaj prav starih zapisal, kot n. pr. božično »Lubi moj brašček, le pusti me, nej spim« itd.

Ker so me Štajerci in Štajerke večkrat pismeno vabili, da naj pridem še kaj na zeleno Štajersko narodne pesmi nabirat, da jih bom še cel koš dobil itd., sem jo oktobra leta 1913. spet mahnil s svojim ljubim kolesom na Štajersko. Prvi večer sem prišel do že omenjenih Zatolič pri Ptujju, in tu prenočil. Drugi dan sem

se odepljal »na lov« po drugih vaseh, in sem Zatoliče »prišparal« za nazadnje. Bil sem v sledečih vaseh lepe ptujske okolice: v že omenjenem Kicarju, v Brstju, v Spuhli, v Pacinjah in pri sv. Marjeti na Dravskem polju, pri Antonu in Neži Gerečnik, ki sta že oba na šentjanžkem koru sodelovala. Vrnil sem se potem v Zatoliče, k že omenjeni šivilji Mariji Tement, katera mi je spet kakih 17 zapela, prej, leta 1910. pa nekaj čez sto, tako da vseh skupaj leta 1910. in leta 1913. vsaj 120; če več ne. Ta mi je potemtakem največ pesmi zapela na celem Slovenskem, še več, kakor že omenjena Katarina Zupančič z Vinj na Kranjskem. (Glede vrednosti pesmi imajo pa seveda še vedno od Kat. Zupančič bolj prednost, ker so bolj starinske, nego od M. Tement.) Marija Tement je bila rojena leta 1859.; in je bila dolgoletna cerkvena pevka pri župni cerkvi v št. Janžu na Dravskem polju.

Oglasil sem se potem v Zatoličah še pri nekih dekletih, Julki in Barbari Ribič, kateri sta mi tudi še nekaj štajerskih zapeli. Vseh skupaj sem takrat dobil na Štajerskem 282 slovenskih narodnih pesmi z napevi, leta 1910. pa 153, skupaj 435 lepih štajerskih slovenskih narodnih pesmi. Med temi so bile najlepše obsmrtnice (ali v štajerskem narečju »slova«), katerih je bilo vseh 80. Največ od teh je takih, da so v pesmi omenjena imena umrlih, bodisi da so se ponesrečili, ali jih je kdo ubil, ali ustrelil, ali kako drugače umoril, ali so se utopili itd. Tudi takim, ki so naravne smrti umrli, je več pesmi zloženih, n. pr. župniku Raiču v Halózah, bogoslovcu Fridauerju, in poštenim fantom in dekletam s ptujske okolice itd. Ta štajerska »slova« imajo jako lepe in mile napeve, najlepše izmed vseh, kar jih je. Zapisal sem tudi mnogo štajerskih koledniških, ki se pojejo ob novem letu, o sv. Treh Kraljih, na Štefanovo, o Svečnici itd.

Meseca novembra sem potem samo prepisoval te štajerske narodne pesmi za v Ljubljano, torej nisem nikjer nič pesmi zapisoval.

Meseca decembra sem se peljal spet na Gorenjsko, in sicer v lepo blejsko okolico. V vaseh Poljšica, Podhom, Zabrezna sem precej narodnih zapisal. Posebno me je zanimal bivši organist Mihael Kunšič z Zabrezne, ki je bil popolnoma slep, in je bil kljub temu celih 10 let organist v Gorjah pri Bledu. Zapel mi je nekaj narodnih pesmi, in mi pravil, da je bil on in neki Matevž Golmajer iz Predtrga pri Radovljici, znaní godec na citre, v Lincu v šoli za slepce, kjer sta se naučila nemški govoriti in še marsikaj. Res je zanimivo, kako more slep človek opravljati službo organista, da vé, kaj se vse vrši pred oltarjem itd. Takim slepcem pomaga menda največ njih dober posluš, ozir. um, kateri je pri takih in enakih slepcih veliko bolj razvit kot pri navadnih ljudeh, ki vidijo. Bil je ta Kunšič potemtakem res bela vrana med slovenskimi organisti!

Šel sem potem v Begunje in v Rodine pri Breznici, kjer sem pri dveh starih ženicah, Frančiški Baloh in Mini Mežek, spet okoli 15 starih gorenjskih zapisal. Kar sem jih dobil v Rodinah pri Breznici, so bile večinoma vse stare cerkvene in jih je pel svoj čas v brezniški cerkvi nekdanji brezniški »šolmašter« Janez Medja. Božična »Prepevaj veselo, moj lubi kristjan«, je tako poskočna, da je nekdanjim brezniškim fantom in dekletom šla gotovo v pête na sv. večer, čeprav je bilo v cerkvi. — Toliko o nabiranju l. 1913. (Konec prih.)

Anton Anžič:

DROBNARIJA IZ LONDONA.

Kdor petje ljubi, rad poslušá, kako pojo drugje, zlasti, če ga pot zanese v druge dežele. Ker bo morda tega ali onega zanimalo, kaj je meni posebno ostalo v spominu, hočem tu navesti nekaj londonskih posebnosti v glasbenem oziru.

Srečen organist, ki ima akustično cerkev ali dvorano! Tukaj so splošno ti prostori zelo ugodni za petje; najbolj pa slavi »galerija za šepetanje«. To je galerija ob spodnjem koncu velike kupole pri stolnici sv. Pavla, ki je protestantovska, pa so zanjo ob zidanju prispevali tudi katoličani. Če si dva stojita nasproti, sta 33 m na-